

1834. 29. Novbr.

48ta lappa.

Taunas sianas.

No Rihges. Pagahjuschâ neddetâ mums Rihdsineekeem bijs leels gohds un preeks; jo pats augsti zeenigs Keisers un augsti zeeniga Keiserene lihds ar wezzaku leelwirstu un wezzaku leelwirsteni schoreis no Wahzsemmes us Pehterburgi braukdami ne smahdeja, laizinu pee mums kawetees. — Trefschdeenâ jau ap puffdeenu pilssehtneeki leelôs barrôs sahze skreet us Daugmallu, tur tohs augstus fungus sagaidiht. Tâi paschâ laikâ general-gubernaters lihds ar rahstkungu brauze ar laiwu pa to wehl neaisfalluschu weetu us ohteru mallu, tur winnus gohdam fanemt un par winnu pahrzelschanu jo labbaki gahdaht. Stahweja tur jau pee mallas leela laiwa gattawa, kurras wirsû zehlaju jaun' usbuhwets wenseles-kambaris bija likts, lohti smukki eekschâ un no ahrenes ispuschkohts; un no schahs laiwas garra wirwe sneedsahs pahre wissu Daugawu, ka ar winnas palihgu laiwu bes kaweschanas warretu wilkt pahre. Det Keiseri wehl ne bija atnahkuschchi, tad zaur to stipru mehju leddus sahze eet, un fatrs zilweks jau behdajahs, ka teem tur wian'puffê ilgi buhschoht jagaida. General-gubernaters tadeht arri ahtrumâ turpatt preeksch winneem mahjas-weetu likte fataisihht, fur pulksten' 7 wakkarâ papreeksch leelwirsts atnahze un pahri stundinas wehlaki pats Keisers un Keiserene. Brihtinu winni turpatt kawejahs, kamehr zehlaji wissu bija fataisijuschchi; un tad Keisers pawehleja, lai winnus zelt pahre. Winni paschi kahpe laiwâ un eegahje tannî preeksch winneem fataisitâ kambari, fur tik ilgi kawejahs, kamehr zehlaju puischi winnus ar to laiwu bija wilkuschchi pahre, preeksch kurras zitti atkal, ar masahm laiwahm braukdami preekschâ, zil warredami ar Pekssem tohs leddus gabbalus nostuhme. Kad nu Keiseri, tâ us Rihges mallu atnahkuschchi, no laiwas iskahpe un ratsôs eekahpe, tad laudis ar skannigu preeka faulschchanu winnus fanehme. Seksch pilssehtas winneem par gohdu ar wisseem tohrau pulksteneem tuhlihn sahze swannihht un tik ilgi swannija, kamehr winni, no laudim un birgeru jahneekeem pawadditi, pa

teem finukki ar fwezzehm isrohtateem wahrteem un eelahm bija eebraufuschi pilt, fur winneem mahjas-weeta jau bija fataisita un fur muhsu birgeri to gohdu dabbuja, par waktneekem pee wiannu durrin stahweht. — Zettortdeenâ ap pussi deenu atnahze no Jalgawas wezzaka leelwirstene, un leelwirsts atkal aisbrauze us Pehterburgi. Pats Keisers tai stundâ sawâ preekschâ lizzis atnahkt tohs karrawirfneekus, mahjitajus, teefas-kungus un t. j. p., ar dascheem farunnajahs un tad lihds ar general-gubernateru papreeksch us spittateem brauze, tur tohs jaunus nammus un sawus newesselus karrawihrus apluhkoht, un tad us ziffadelli, fur atkal tohs karras-fkohlneekus un diwus karrarihku nammus pahrauddsija. Pa tam starpam atkal Keiserene lihds ar leelwirsteni braukaja pa pilssehtu, no birgeru jahtneekem gohdam pawaddita un laudis mihligi fweiznadama. Malitê bija aizinati tee augstati karrawirfneeki un teefas-kungi. Pulksten' wehl ne bija 7, tad Keisers ar Keisereni un leelwirsteni dewahs us ritteruhsi, fur Widsemes leelkungi brangu weefibu bija likkuschi fataisih, un fur arri schie trihs augsti weefi pahri stundinas palikke, ne smahdedami wifs, ar zitteem mihligi farunnatees un arri danzoht. — Deektdeenâs rihâ laudis jau agri sapulzinajahs preeksch pils, labpraht gribbedami sawus mihlus waldneekus wehl preeksch aisreisofchanas redseht, un kad nu pulksten' 8. Keiseri aisbrauze, tad karras zilweks kas wiannus redseja, arri tê Deewa swehtibu preeksch winneem isluhdse. — Pahr to labbu pahrzelschanu augsti zeenigs Keisers muhsu zehlaju aldermannam Sprohgam brangu gredseni ar dahrgeem akmentineem un zehlaju puifcheem tuhstohsch rubtus par gohda-dahwanu irr schinkojis. Tam pils-usraugam selta dohse irr dahwinata un arri saldati tikke apschinkoti.

No Jhrer semmes, kas lihds ar Eslanderu semmi appaksch weena fehnina stahw. — Wai! kahdâ leelâ truhkumâ Jhrer semneeki taggad dsihwo! — Gudrs un schehligs lungs, kas pats pahr wissu to semmi gahjis, stahsta, ka tur lauti-neem, leeleem un maseem, drehbju weetâ tikween kankaras effoht muggurâ un tahs wianni wehl ar salneem meefahm peefehjuschi. Krellu winneem pawissam ne effoht; ziffas un kahjas kailas, bet galwu wianni aptinnohht ar netihrahm lup-patahm. Wianni fehjoht kweefchus, meefchus un aufas deessan, arri fweesta un zuhku galkas winneem papilnam, bet paschi ne aistreekoht schahs mantas, tik retti nemmoht drufjin no ausu milteem; jo kartuppesti winneem ihsten' par weenigu barribu. — Un schis leels truhkums zaur to winneem effoht zehlees, ka tur tik pulka lauschu, kas wiffi gribb mahjas par naudu usnemt, ka kungi ifnogaddâ jo wairak dohfschanas tam usleek, kam to mahju isdohd.

No grahmatu: lassifchanas.

Zannis jaunds, no muhsu schehliga Keisera apstiprinatōs basnizas-liffumōs irr nospreests, ka mahzitajeem turplikam ne weenu behrnu ne buhs peenemt pee eefwehtifchanas, kas ne proht grahmatā lassifht. Zeescham gudra un flawejama pawehleschana, no kurras, lai ir eefahkumā dascham gruhca rahdahs, leela swehtiba un gaischiba zelsees starp muhsu tizzibas laudim, jo prahta sfaidribu un pastahwigu tizzibas zeenifchānu pateesti ne warr labbaē isplattifht, kà zaur grahmatneeku-pulka wairofchānu. — Ne ween tahdas grahmatas tohp rakstōs eespeestas, kur Deewa-atsifschana un Deewa-peeluhgfschana tohp mahzita, bet arridsan dauds, dauds tahdas taggadim teef drikketas, kurrās no dabbas-brihnumeem, no jauneem pafaulēs-notiffumeem, no sweschahm semnehm, no daschahm sweschahm tautahm un no wendigahm jaunahm isdohmaschānahm daschu ko warr lassifht un mahzitees, ko zits lihds schim ne sapnē ne bija redsejis, — ja tikkai proht lassifht. Bet kas gribb mahzitees tezzeht, tam wiff-papreeksch jaeet rahpu! Steidsetees us to, ka juhs drihf warretut rahpoht, tad arridsan ahtri warreseet eet, un mahzifsetees drohschi tezzeht, no ka jums us preekschdeenahm leeli preeki zelsees, prohti, ka ikkatru grahmatu, kas juhsu wallodā drikketa, sfaidri un bes wahrdu-grahbstifchanas warreseet lassifht. Meisfakkami leeli irr tee preeki un tas labbums, kas no sfaidras lassifchanas jums atlehks, un prahta wairofchana un apgaismoschana brihnischfigē zaur to isplattifees.

Schi usfkubbinaschana jums behrneem pee firds leekama, bet jums wezza-keem, sehweem un mahtehm arridsan wehl schee wahrdi usfauzami: gahdajeet zif spehdami par to, ka juhsu behrni bes wiffas kaweschanas pee lassifchanas taptu peespeesti. Mahzait paschi winnus, un ja ne prohteet, jeb ja jums us to nau wallas, tad peeluhdseet kahdu labbu kaiminu, lai tas to darra, kaut jums arri gruhci nahktohs, schinnis knappōs laifōs grahmatas un skohleschanas-naudu sagahdht. Strahdajeet jo ruhpiigi sawus mahju- un lauku-darbus, ne swehtijeet tik dauds leekas swehtdeenas, kà Johrgus, Mikkelus, lappu-deenas, jaunus swehtkus un dauds zittas tahdas deenas, ko Rattofi ween mehds swehtifht, un kas pee muhsu tizzibas pawiffam ne peekriht, tad jums buhs dauds wairaf wallas us sawu paschu un sawu behrnu prahtu-apgaismoschānu, un us pelnischānu, un daschu grassitu pehz skohlas un grahmatahm tad warreseet pee mallas list.

Beidsobt wehl juhs itt pasemmigi un mihligi tohpeet luhgti, juhs augsti zeenigi kungi un waldineeki, un wiffi tee, fo Deews ar laizigahm mantahm baggatigi irr apdahwinajis: Gahdajeet schehligi par to, fa skohlas tohp eetaifitas wiffds pagastds, kas Deewam schehl wehl tik retti atrohnamas, un fur tahs wehl nau, tur apdahwinajeet jel nabbagu lauschu behrnus un ihpafchi bahrius ar grahmatahm. Deepalihdfeet, juhs baggati, zaur tahdu mihligu prahutu teem nabbageem tahs leelas behdas apremdeht, fo teem schinnis gruhtds laikds sawu behrnu skohleschana darva, un schahwejeet us tahdu wiffi zaur sawu paligu daschu karstu affaru, kas no skummigu tehwu un mahutu waigeem rittinajahs. Pateefi, ne nesapraschanas un pahrgalwigas prettitureschanas deht, daschi wezzaki sawus behrnus ateaun no grahmatu-mahzifchanas, af ne! bet deht wahrgeem laikeem, gruhtteem gaddeem, un pateefi leelas nabbadsibas, fa ne spehi skohlas-naudu makfah, grahmatas un wajjadfigu pahrtifschanu skohlas-behrneem sagahdah. Zadeht peeminneet tohs wahrduus sawa pessitaja, kas fazzija: fo juhs tam wiff-masakam no scheem manneem brahsteem darrijusch, to juhs man pascham esseet darrijusch, un krahjetees zaur tahdeem darbeem mantu, kas jums paturreta taps debbesis! —

C. M.

18tas mihklas usminna: Dahrgums. Bahrgums.

19ta mihkla.

Rur laubis ween pa pasauli,
Rur winnu arr' useetu;
Bet, leelais, tu to terangi
Ra brattu, neeka leetu.

Daf tew bij' zittfahrt berriga
Un masam loht' patikke;

Jo, kad peekusse galwina,
Ze mahte tew' nolikke.

Zapeh; wehl winnas peeminni,
Kad muhschs us gallu feidsfahs,
Dad winnas mahses flehpiti
Daws laizigs muhschs nobeidsfahs.

H. L.

S l u d d i n a s c h a n a.

No tahs masas grahmatinas, fo schinni wasfarâ likkam drikkelt un furvas wirtsrakfts: "Ra Deewa-kalposchana eeksch Latweeschu basnijahm swehtdeenâs un swehtkds ja-turr," drihs jau wiffi tee gabbali irr isdohiti, zit pa pirmureif' bija isdrikleti. Bet meh's nu no firds wehlejam, fa lai katrs Latweetis tâpatt Kurfemmê kâ Widsemmê scho grahmatinu, eeksch dseefmu-grahmatas eeliktu, nemtu lihds basnijâ, un fa lai arri pascham nabbagam ne buhtu pahrdahrga, tad winnu ohtrureif' tik daudf leelakâ pulkâ effam likkuschi drikkelt, fa winna taggad par 6 kapeikeem kappera-naudas irr dabujama tē Nihgâ tâpatt pee Zahna-basnijas festera woi skohlmeistera, kâ arri tai nammâ, fur schahs lappas isdohd. — Schai ohtrai drikkel wehl ar mas wahrdeem ta mahziba peelikta: kâ daschâs draudsês skohlmeisteram Deewa-kalposchana irr ja-turr, kad mahzitajs naw klat.

H. Trey.

Lihds 28. Nowbr. pee Nihges irr atnahkuschi 913 fuggi un aibbraukuschi 914.

Brihw drikkelt. No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes:
Dr. C. E. Napier sky.